

PREMURSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

39. šte.

Gornja Radgona, dne 30. septembra 1921.

III. leto.

Resen opomin ob resnem času.

Že v predzadnjem uvodniku sem govoril o predmetu — namreč o nespretnosti naše zunanje politike in v zadnji številki je govoril članek „Vi vsi, ki ljubite državo!“ o istih rak ranah, katere moramo nehote razgaliti tudi danes — ko so prekmurški dogodki vrgli posebno luč na razmere, ki so se ustvarile brez ljudstva in proti ljudstvu.

Kadarkoli pride kaka sporna zadeva med nami in sosednimi državami pred svetovno razsodišče, smo gotovo mi tisti, — ki izgubimo. Ta smola — ali kali — to je naša „predpravica.“ — Nočemo pregrejati težke, nikdar ne preholele izgube naše lepe Koroške, Reke, pred kratkim Baranje itd. Našim lenim možganom in zaspanim mišicam ni več v spominu rapalska krivica in najnovejša sporna točka ob južnih mejah naše domovine: albansko vprašanje se bo moralo rešiti po volji velesil. Te velesile, ki eksercirajo z ubogo jugoslovansko paro z namenom, da jo zdresirajo za vlogo onega, ki bo hodil za njihove pustolovščine v ogenj po kostanj so nam silno nenaklonjene.

Najnovejšo smolo (ali primernejše bi bilo v vsakem oziru „sramoto“) smo doživeli v Prekmurju. Madžaronsko prebivalstvo, podžgano od karlističnih agitatorjev, med katerimi se v prvi vrsti nahaja renegat Mikola Sándor je nasedlo vestem teh brezvestnežev in vprizorilo hrupno manifestacijo. Kakor sem izvedel iz zanesljivega vira, se je govorilo o nameravanem plebiscitu, ki bi se naj imel vršiti po nalogu velesil radi „nezadovoljstva z jugoslovansko državno upravo“. Jasno je, da bodo velesile segle po tem sredstvu, ako bi se take rabuke večkrat in na več mestih dogajale. To vedo madžaronski agitatorji, ki ne bodo mirovali. Kaj je dolžnost naših oblasti, pa ne bomo govorili na tem mestu.

Raziskavajuč vzrok teh nacionalnih in državnih demonstracij pridemo na iste vzroke, katere smo čuli — po koroški katastrofi od ljudstva samega. — Prekmurško ljudstvo je po svojem mentalitetu nekaj čisto drugega kakor so napr. Kranjci, dasi se Prekmurci čutijo Slovence in so ponosni na to. Sicer ljudstvo ni prisostovalo demonstracijam; le skupaj zbobnana in nahujkana banda, vendar ne ostanejo ti dogodki brez vsakega vpliva na ostalo prebivalstvo.

Da vlada nezadovoljnost z našo upravo, je dejstvo, ki se ne da tajiti. Videli smo že na Koroškem, da si naša državna uprava ne zna pridobiti obmejnega prebivalstva, ki je narodnostno mešano. Mesto strpljivosti in prave vzgoje k redu v državi se poslužuje najbolj neizbranih, neprimernih sredstev. Strogost je na mestu, kjer dobra beseda ne zaleže. Kjerkoli se pojavi očita sovražnost, zamore isto ukrotiti brezobzirna strogost. Cincanje in pretnje na eni strani, hlinjenje na drugi strani — vse to ni taktika obmejne politike. Tuji, nam navidezno sovražni elementi se morajo skušati pritegniti na-se. — Veliki greh je tudi, da se uradništvo, najslabše kvalificirano pošilja „za kazen“ — kakor v Macedonijo, Albanijo, — v Prekmurje.

Preprosto ljudstvo vse to opazi in ne more imeti potrebnega rešpekta kakor hitro vidi, kako se ta ali oni uradnik službeno in izvenslužbeno obnaša. Tako je postalo Prekmurje žalostna fotografija — že izgubljene Koroške. Ob zgodovinskem polomu našega plebiscita smo vsi o teh stvareh obzirno molčali že z ozirom na ugled države na zunaj — danes pa ne smemo molčati iz najsvetejšega ozira — iz ljubezni do domovine. Čemu preganjati prekmurško narečje, domači katekizem in tradicijonelne stvari?! — Vse to smo ponovno grajali ter opozarjali, dokler ni izbruhnila rabuka, katere sicer nismo slutili v obliki, kakor se je pojavila in katero, — četudi smo ožigosani kot „protidržaven element —“

gotovo nimamo zvez. Uprava — po svojih izvršiteljih v rokah neizkušanih, nesposobnih oseb je postala frivolna igrača znanih političnih špekulantov. In če pomislimo na afero Pesek, v katero je zapleten gotov razred slovenske javnosti, se pač ne moremo čuditi — posledicam vladanja *takih* ljudi. — To mora postati drugače. Ljudstvo je treba vzgojiti v državotvornem smislu; treba ga zadovoljiti v itak primitivnih zahtevah in podlaga za uspešni razvoj v državotvornem smislu je podana. — Jasno je, da smo s tem znatno izgubili na ugledu — v ostalem svetu, kjer zaradi naše politike slepomišenja itak niso dali veliko na nas. Zastopniki nam kolikortoliko neprijazno naklonjenih držav od zahrbtnega Italjana do kulturnega Japonca so radi teh dogodkov takorekoč prepričani o nagnjenju obmejnega prebivalstva. — Če bi bila varnostna in izvestiteljsko-polijska služba res v redu, bi v nobenem slučaju ne moglo priti do demonstracij. To je tako dejstvo, kakor je dejstvo tudi to, da spada vse to v obtožnico proti kliku, ki vlada z nami po poljubnosti.

Ne samo, da se je to zgodilo pod vodstvom znanih hujskačev iz Prekmurja, nego o tem so pisali nemški časopisi zelo izčrpno in s komentarji, polnimi bridke resnice za obstoječi sistem.

Ni torej smola, da povsod in vedno, kadarkoli pride kaka važna zadeva pred razsodišče velesil, izgubimo. To je naša nesposobnost, ki izvira iz tega *ker podrejamo strankarski strasti pravo in nesebično ljubezen do domovine*. Ogabni napadi na voditelje slovenskega prekmurskega ljudstva so polnili predale takozvanih državotvornih listov; ljudstvo, „klerikalno“ po mišljenju se je povsod surovo zapostavljalo in žigosalo kot protidržaven element.

To vse nam je dober nauk, kako naj uravnamo našo obmejno politiko. Vzor naj nam bodo v tem oziru — Nemci in Madžari. V tem pogledu lahko stori šola velik del ogromnega preddela. Seveda se mora šola emancipirati (osamosvojiti) od

R. B.:

Je pa davi slanica pala...

(Posvečeno davnemu spominu.)

Ko se je solnčnega pomladega jutra pomikal proti pokopališču v N. mrtvaški sprevod z belo krsto v spremstvu belooblečenih deklic, je priletel k meni kakor drobna ptica spomin iz davne mladosti... In temu spominu, kristalnočistem, kakor jutranja rosa na kelihu lilije posvečam te vrstice.

* * *

Jelici je cvetela dvajseta pomlad.

Kadarkoli in kjerkoli se je pojavila, vse je gledalo za njo: možki s pritajeno, neizgovorjeno željo v srcu, ženske z neizrazno zavistjo v duši, z zavistjo, ki ni hotela žaliti...

„Glejte, glejte, Jelica je...“ so veselo vsklikali mestni komiji, kadar so jo videli v v mestu. Pa niso verjeli samim sebi, da je ona; kajti vedeli so, da se redkokedej prikaže v mesto. Kadar pa se je prikazala, takrat so se vse oči obračale nanjo...

„Ona je, gotovo ona!“ je vskliknil mlad fant, ko se je ozrl skozi okno trgovine.

„Lažeš, nemogoče!“ so zmedeno in zmešano odgovarjali njegovi tovariši in prihiteli vsi k oknu.

„Kakor hod srne je njen korak...“ rekel je eden.

„Hodi, kakor bi štel cekine...“ je odvrnil drugi.

„Srčkana je kakor veverica“ je pristavil tretji in tako so se vrstile sodbe na njej — Jelici, vitki devojki, kateri je vzcvetela jedva dvajseta pomlad.

„Bogve, ali je čula krilate opazke, ki so letale za njo liki pestri svilokrili metuljčki za vonjavim cvetom...?“

Ni se zmenila prav za nikogar. Tih in resen je bil njen pogled. Obrazek kakor odsev belega lilijinega cveta... Ličeca, kakor tih odmev žalostne pesmice...

Tiha in resna je hitela mimo trgovin. Vse oči so bile vprte v njo, ali ona ni ničesar čula, ničesar videla. Zatopljena v težko, mučno misel — je hitela in izginila v gostem drevoredu kraj reke. Izginila je vsem očem...

Na bregu je obstala in se zazrla v zelene valove nerazumno mrmrajoče reke in se zamislila v daljo, kakor da hoče čitati rešitev težke uganke v valovih reke... Trudna je sedla na klopico, odprla ročno torbico in potegnila iz nje drobno stvarco, zavito v košček svilnatega papirja.

En sam pogled v skrivnostni šepet valov in zavojček odleti — v vodo. Papirček, zmočen je odplaval po valovih brez one male stvarce, ki je zdrknila na deroče dno med kamenje, školjke, ribe...

Jelica se je zravnala, kakor za hip osvobodjena težkega bremena, ki je tlačil njeno dušo; dvignila je ponosno svojo glavico in odšla domov...

Tista drobna stvarca je zdrknila na dno reke, med prodec, školjke, ribe —, kjer kralju-

jejo vile povodkinje, katerim služi vdano — povodnji mož...

Drobna stvarca — prstan zaročni.

* * *

Celo zimo je sedela v svoji sobici, ga ogledovala, strmela vanj, ugibala njegovo tajinstvenost, — vendar ga ni spoznala, ga ni razumela. Njej se je zdel podoba večnosti brez začetka in kraja.

Kadarkoli so dekleta — navadno po večerih — prihajale mimo njenega okna ter jo zvaje, naj gre z njimi k pevski ali gledališki vali, vselej je odklonila prošnjo svojih tovarišic.

Njene drugarice Anica, Marica in Olgica so tupatam metale kamenčke v njeno okence in zvale:

„Pridi, Jelica z nami!“

„Ne morem...!“ je bil komajslušen odgovor, zajet v prikrito in globoko žalost.

In so odšle — žalostne in šepetale med seboj sočutno s čuvstvom neoskrujenih duš: „Nekaj strašnega gloda srce uboge Jelice...“

In po hišah, kjer so ljudje opoldne in po večerih sedeli pri mizah in se pomenkovali o različnem, so tožili:

„Jelice ni več videti na ulici. Zamišljena je zelo in oslabela je revica; nekaj strašnega jo teži...“ In tako so ugibali toinono, vsi dobri in hudobni ljudje, ugibali dobro in zlo, pa samo ugibali in govorili...

Ko se je poslovila zima, je vzbrstelo prvo brstje in z njim ponižne vijolice, beli zvončki in zlate trobentice.

strankarskega vpliva in treba bo predvsem — delati.

V Prekmurju pa in sploh v važnih obmejnih postojankah je težko delo; težko v vseh ozirih, zato spadajo sem najboljše moči. Raditega pa ni treba obupati in vreči puške v koruzo, temveč velja Krekova beseda: „Začeti je treba, pa bo šlo!“

Kdor čuti z ljudstvom, naj ne kloni z duhom, če ga napadajo neodgovorni klikarji. Ljudstvo bo samo z onim, kdor zanj dela, kdor se žrtvuje zanj — nikdar pa z onim, ki se mu posmehuje in krati njegove najpriprostejše, človeške pravice!

Nezaslišna breztaktnost in brezprimeren škandal.

Gornja Radgona, 26. sept. 1921.

Sporočamo vam najnovejši dokument iz pašaluka Gornja Radgona. Proti večeru današnjega dne je prišel policaj službeno javiti, da se naj iz tukajšnje Gospodarske zadruga in Posojilnice, Tiskarne Panonije in uredništva Murske Straže nihče ne gane, ker je napovedana hišna preiskava. Kar naenkrat je bila mobilizirana cela „posadka“ policajev, ki je obkolila vsa poslopja, kakor kako razbojniško gnezdo v Albaniji in začelo se je „uradovanje“, katero je najbrž zapovedal — kak Turčin, kajti ne moremo si misliti, da bi kdo drugi imel tako malo čuta za takt. Po napovedbah preiskovalcev se je iskalo (strmite!) orožje... Preiskala so se samo naša ali takozvana „klerikalna“ podjetja, razume se, da brez uspeha. Nikakor ne obsojamo izvršujočih organov, ki morajo biti poslušni turški naredbi od zgoraj, pač pa obsojamo z vso ogorčenostjo ono ličnost, ki je dala za tako stvar zapoved in inicijativo. Obsojamo nadalje one „Slovence“, ki so zato vedeli oz. ta škandal inscenirali in niso ganili z mezincem, da se isti prepereči, dasi mora vsakemu poštenjaku pasti v glavo, kaj zahteva narodnostni takt tu ob meji. Propalemu povzročitelju te sramote bomo pošteno zakurili. Izvajali bomo primerne konsekvence in si bomo znali pridobiti satisfakcijo (zadoščenje), kakoršna nam gre. — Nad kom se počinja ta infamnost? Nad zaupniki oblastev, nad ustanovitelji prvih narodnoobrambnih društev, Narodne obrane, nad nesebičnimi narodnimi delavci. V plačilo za ves trud in požrtvovalno delo pred vojno, po vojni in ob prevratu so g. Neudauerju preiskali stanovanje in iskali orožja: Bomb in pušk in municije... To početje je ne-

sramno in nima primerne izraza. Stranka sama je nad tem globoko užaljena, izstopijo vsi iz Narodne Obrane in Jugoslovanske Matice tako dolgo, dokler se ne da vsem prizadetim primerno zadoščenje. Tako postopanje je nasilstvo in nekulturnost in poskrbeli bomo, da se „zvaničnik“, ki razpolaga s turškim pojmovanjem človeškega prava pozove na primeren odgovor. Izostali so od preiskave seveda Nemci in tisti individui, ki se proslavljajo z vednim laškim čvekanjem in ki oskrunjajo nam sveto ime goriškega begunca z bogokletnimi laškimi kletvicami. Ti so izostali in zato se nikakor ne čudimo, če vidimo znanega Dr. Kamnikarja, glavarja Stürgha in razne znane hujskače in kolovodje nemškega Heimwehra nemoteno se sprehajati na naši strani.

Daleč smo prišli. Dan poprej so se vršile pri nas volitve v cenilno komisijo za gornjeradgonski okraj. Bogzna od katere strani se je izposlovalo dovoljenje, da smejo priti volit vsi Nemci, ki stanujejo v mestu, a imajo tostran posestva oz. plačajo davek. Kdor ima aktivno volilno pravico, ima tudi pasivno. Ta škandal pa je izvršil s privoljenjem gotovo kompetentnih osebnosti — velikoustni narodnjak od včeraj: znani kolovodja pristnoslovenske Samostojne stranke. Le ta lisjak v človeški podobi je hodil danes ob priliki hišne preiskave od policaja do policaja in jim dajal — instrukcije. Od kedaj so narodne propalice informatorji naših oblasti? To je mogoče v svobodni Jugoslaviji, o oni Jugoslaviji, naši tako iskreno ljubljene domovini, o kateri je napisalo majsko „Jutro“ da je najsvobodnejša država na svetu oz. v Evropi... Torej pri lastnih državljanih, ki so svojo glavo metali v torbo za državne koristi, se išče orožje... Najlepše pa je pri vsem, da je vodil celo družbo bivši štajercijanski zvonec, tisti udani pristaš nekdanjega Šudmarkinega šnopsarskega glasila „Štajerca“, danes seveda — samostojnež, ker ne ve, v kako mlako bi šel in ker ga nikjer ne marajo! On jih je vodil z vso vnemo, dajal informacije. Takšno šikaniranje bije v obraz kulturi tega stoletja in je dokument za vladanje tiste kaste, ki je zapisana političnemu poginu. Nemci sami in pametno misleči državljanji brez razlike mišljenja se zgražajo nad takim uprav barbarskim postopanjem, ki ni bilo niti za časa tiranskega gospodstva Avstrije v praksi, dasi je Avstrija bila radi persekucije slovita država. — Po preiskavi so bili zbrani poleg vse mobilizirane množice policajev in nekaj financarjev — gospod komisar Karabajič, potem finančni

komisar in župan g. dr. Božio. Uradni trifolium, primeren za iskanje hajdukov. Zahtevamo jasno in natančno obrazloženo pojasnilo v tej zadevi in za primerno zadoščenje, ki bo tudi javnost poučila. Turških manir ne trpimo v svobodni Evropi in se zavedamo, da smo v svobodni državi svobodni državljani ali hočemo vsaj biti. Poskrbeli bomo, da bo gospodin, ki misli, da ima kake Macedonce ali Turke pred seboj prišel do prepričanja, da je treba spoštovati državljansko svobodo. Svojo moč naj pokaže tam, kjer jo lahko zastavi; naj uredi obmejno vprašanje; naj zaduši protidržavno propagando; naj pobere po hišah samostojnežev vse Karle, Cite in Franc Jožefe in naj nadzoruje, kdo ruje proti državi. Eno je gotovo: Takšno postopanje je podiranje države in njenega ugleda!

(To poročilo so dobili slovenski listi SLS in dnevnik „Jugoslavija“, Jugoslovanski klub in notranje ministerstvo.)

Kjer vladajo policaji...

V Prekmurju je postal vsakdanji dogodek, da v gozdovih najdejo na skrivnostni način ubite osebe. Značilno za varnost v Prekmurju! Še bolj značilno pa je dejstvo, da so časopisi večkrat poročali o zločinih varnostnih organov samih. Vsem nam je še v živem spominu n. pr. slučaj rešetarja Kozine. S takimi razmerami miro-ljubno prekmursko ljudstvo ne more biti zadovoljno. Umljivo je tudi, da ravno to uspešno izrabljajo madžarski agenti in hujskači ter povzročijo nemire — ki razburijo celo ministerski svet v Belgradu. Da bo mirno v najsevernejšem kotu države, pošljejo v Prekmurje večji kontingent vojaštva.

Tako pri nas, ki smo bolj rahločutni. Globlje doli na Balkanu pa, kjer je že od nekdanj cvetelo hajduštvo — kar je spričo razmer, ki so vladale v dobi turškega gospodarstva, umljivo, opravičljivo in razložljivo — dobiva nered v varnostni službi in vsled škandalozne uprave povzročena upornost ondotnega ljudstva naravnost strahotne oblike. Na albanski meji imamo za stražarje Wranglovce. To samo na sebi ni napačno, ker zastoj ruskih beguncev vendar ne moremo rediti in vzdrževati. Kuriozum svoje vrste je pa okolnost, da imajo istočasno v svoji službi Wranglove vojake albanski četaši, ki vpadajo neprestano v naše ozemlje. Nedolgo tega je naša država sprejela v stražniško službo še 5000 ruskih beguncev, ki jih hoče uporabiti na italjanski meji. Albanske četaše organizirajo italjanski častniki, pomagajo jim Wranglovci in na italjanski meji imamo mi v službi ljudi iz istega tabora.

Kot dopolnilo naj še dodam čuden slučaj, ki pa ni slučaj. V južni Srbiji in v Makedoniji je dalj časa ogrožala življenje in premoženje prebivalstva neka drzna roparska — prej hajduška — tolpa. Najhujši med njimi je bil glavar.

Odšle so dekleta, nabirat prvih rožic za oltar Skrivnostne Rože...

Prva je zaklicala Anica: „Jelica pridi, vijolice cveto —!“

Jelica ni odgovorila.

In Anica je namignila Marici, naj ona poskusi:

„Zaklič ti!“

In Marica je zaklicala: „Jelica, prve rožice cvetijo; zvončki te kličejo!“

Ali Jelica ni odgovorila.

Vprašala je Olgica:

„Pridi Jelica! Vse cveti, solnček sije in fantje povprašujejo za teboj! — Ali prideš?“

Ko Jelica topot ni ničesar odgovorila, so odšle žalostne nabirat prvih cvetlic za oltar Marijin.

Tiho je postalo naenkrat vse naokrog. Iz gozda je prihajalo kakor pesem, še nikdar in nikjer zapeta:

„Vstani moja rožica!

Zlato solnce se smeji, —

gora, log in gozd cveti...“

Vstani moja ljubica,

pojdi v gozdič moj z menoj...“

Od svilenozelenih gor je odmevalo: Z menoj, menoj...

Jelica pa je sedela v svoji sobici in strmela v droben prstan pred seboj; ni ga razumela, ni spoznala skrivnosti, nevidno začrtane v drobno zlato. Bil ji je podoba nedoumljive večnosti.

* * *

„Atek, zakaj čitate vedno in vedno v teh zaprašenih knjigah?“

„Iščem resnice, otrok“ ji je odgovoril ljubeznivo njen oče, osiveli učitelj.

„Atek, ali obstoji kje resnica? Ali ni vse okrog nas — ena sama velika laž, atek?“

Stari je dvignil svojo srebrolaso glavo počasi in nemirno pogledal svojo hčerko. Videl jo je, kako je oslabela — nekdanj bujno dekle — zdaj pa preveč vitka, osušena, kakor senca. Njeni lepi lasje so se kaj lepo podali boleznemu izrazu v trpečem, a vedno lepem ličecu. Kadar se je kak solnčni žarek ukradel in zasijal v diadem njenih las, so bile kakor okna Marijine cerkve ob solnčnem zahodu...

„Jelica, pri ljudeh iščeš zamanj resnice. Samo tu gori v tej modri jasnini je in v teh zaprašenih knjigah.“

Ob teh besed je ostala v Jeličini duši globoka sled. Odsihmal je sedela pri knjigah in iskala resnice, medtem ko je dobrava prepevala neizpeto pesem:

„Vstani moja rožica!

Zlato solnce se smeji, —

gora, log in gozd cveti!

Vstani, moja ljubica,

pojdi v gozdič moj z menoj...!“

Jelica pa je bledela od dne do dne in iskala resnice...

* * *

Bilo je v maju, ko so padali prvi črešnjevci cveti. —

Stari farni zvon je zvonil tako otožno, v srce segajoče, da bi kamen zajokal.

Svilena zelen je odevala hrib in dol.

Bil je lep spomladni dan, poln smejanja, šepetanja in radosti.

Po cestah pa se je plazil pritajeni šepet in ljudje so si skrivoma brisali solze:

„Pomisli, šele dvajset let — in že je umrla! Pomisli, šele dvajset let in že — mrlič!“ Tako je šlo od ust do ust.

Vse se je zbralo — možje, fantje, žene, dekleta in deca da so spremili Jelico v pomladno krasoto —.

„Najlepše, najboljše dekle je umrlo...“

„Bila je krotka kakor golobica...“

„Kako naglo je umrla! Kdo je mogel njej storiti kaj žalega? Kdo se je mogel zlagati njej?“ — Tako so se vrstile in mešale sodbe o pokojnici.

Med možkimi, čisto blizu mene je nekdo pripomnil:

„Pač ne verjamem, da je bila bolna na prsih ali da je imela jetiko!“

„Ne, ne“ je pristavil drugi — „njo je nekaj že dolgo mučilo in težilo.“

„Nikdo ne more vedeti, kaj je bilo z njo; vedno je bila zamišljena in potrta.“

„Odšla je slani...“ sem pristavil v zadušenem tonu — pa samemu sebi nisem verjel.

Skozi dolgi mrtvaški sprevod je šlo skrivnostno-pritajeno šepetanje:

„Kdo ji je mogel kaj žalega storiti? Kdo je mogel njej lagati, jo varati...?“

Zbor je zapel: Gozdič je že zelen... Duša od slane umorjene cvetke pa se je zasmejala v cvetu bele lilije — v večni, neoskrunljiv nasmeh... Našla je resnico...

Ker se žandarjem in vojaštvu po večmesečnem iskanju in posrečilo dobiti tega moža, so razpisali na njegovo glavo 30.000 dinarjev. A pred kratkim se je zgodilo, da so junaka spoznali v osebi nekega policista v Vojvodini. Roparski glavar se reši v Jugoslaviji zasledovanja s tem, da vstopi in državno službo.

In v obmejnem trgu se poslužujejo v politični morali fino čuteči ljudje regimenta policajev, da s pretvezo „tajnega oboroževanja“ prevrnejo hiše dozdevnih sovražnikov narodnega edinstva in svojih neljubih prijateljev.

Politične vesti

Kraljevina SHS.

Na albanski meji se vršijo spopadi med jugoslovanskimi četami in albanskimi tolpmi. Albanci so na več mestih prekoračili demarkacijsko črto, tako, da so bile naše čete prisiljene, nastopiti z orožjem proti njim. Albanci so bili vrženi nazaj na čeli črti. Značilno je, da so albanske čete dobro organizirane in opremljene z najmodernejšim orožjem. Vse to vzbuja sumnjo, da so naši mili zavezniki Italijani, organizirali vpad v jugoslov. ozemlje. Na seji ministrskega sveta je predsednik Pašić poročal, da ostanejo naše čete na demarkacijski črti in da ne podvzamejo nikake intervencije. Spor se bo poravnal diplomatskim potom ob priliki reševanja albanskega vprašanja v Parizu.

Bolgarija.

V Plevni je bil izvršen atentat na bolgarskega vojnega ministra Dimitrova. Atentat se je ponesrečil. — Bolgarska vlada je izdala zakon proti bolgarskim četašem, ki bi prekoračili mejo in udri v sosednje države z namenom, pleniti ter delati tam nemire in nered. Kazni so odmerjene s težko ječo od 10—20 let. Oficijelna Bolgarija se hoče s tem zakonom zavarovati očitano, da bi ona podpirala četaško gibanje v Macedoniji in drugje.

Madžarska.

Poslaniška konferenca je izročila 23. t. m. madžarskemu pooblaščenju v Parizu noto, v kateri pozivlja Madžarsko, da izprazni čimprej Burško, ker bi sicer bili zavezniki prisiljeni nastopiti z orožjem. Tudi Italijani so se postavili na stališče, da mora Madžarska takoj izpolniti trianonsko pogodbo in izročiti Avstriji pripadajoče ozemlje.

Tedenske novice

Izjava!

Z ozirom na skrajno brezaktno preiskavo za orožjem in strelivom v našem uredništvu od strani polic. komisarja J. Karabajića bomo odslej z vso brezobzirnostjo nastopali proti policaj-režimu in tako spremenili našo smer v vsakem oziru. Z ogorčenjem protestiramo proti neljudskemu, barbarskemu činu.

Uredništvo.

Slovenski listi zabranjeni. Vojaška oblast v Zaječaru je prepovedala našim vojakom čitanje slovenskih listov. Ali je to storila po navodilih vojnega ministrstva, ali je to samovoljni ukrep dotičnega komandirja? Na to hočemo imeti odgovor!

Obrtno šolanje vojnih invalidov v Sloveniji. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za socialno skrbstvo, invalidski odsek sprejema vojne invalide, ki se žele izučiti v kaki obrti in so brez vsakih sredstev, v svojo oskrbo bodisi v invalidskih domih v Celju ali Ljubljani, bodisi izven teh. V prvi vrsti se bodo vpoštevali vsled skromnih sredstev, s katerimi razpolaga omenjeni odsek, le težji invalidi z 50 in več % invalidnosti. V to svrhu pošlje pri invalidskem odseku Posvetovalna komisija za izbere poklica invalidom, ki sestoji iz zastopnikov invalidskega odseka, drž. protezne delavnice, drž. posredovalnice za delo, obrtnikov, strokovnega delavstva in invalidske organizacije. V tej komisiji sta kot člana tudi 2 zdravniko-strokovnjaka. Vsi invalidi, ki so že bili pri ponovnem nadpregledu ter so sami kakor tudi njih roditelji siromašni in bi se želeli izučiti v kaki obrti, naj pošljejo tozadevne prošnje z invalidskim uverenjem in potrdilom ubožstva gori omenjenemu odseku.

Razglas. Po točki 26 čl. 83 taksnega in pristojbinskega pravilnika z dne 20. julija 1921 št. 10.760 Ur. lista z dne 30. avg. 1921 št. 268 kos 104 se imajo vse enote (igre) kvart in domin, kar se jih nahaja dne 1. septembra 1921 v državi, iznova žigosati in razlika v taksi 10 (deset)

dinarjev se mora plačati najkasneje do 1. oktobra 1921. V Sloveniji bodé izvrševal to žigosanje davčni urad za mesto Ljubljana.

Lastniki kvart in domin morajo v svrhu žigosanja donesti pismeno nekolkovano prijavo, v kateri imajo, navesti, koliko rabljenih in koliko še nerabljenih iger kvart in domin donesejo v žigosanje.

Prijave je napraviti posebej za že rabljeno in posebej za še nerabljene kvarte in domine.

Se ne rabljene nove kvarte po trgovinah in pri zasebnikih, za katere se je že poravnala taksa po tačasnih predpisih, se bodo žigosale in opremile z takso po točki 3 in 4 čl. 83 taksnega in pristojbinskega pravilnika na ta način, da se bo udaril žig pod prejšnji žig in sicer tako, da se na tem mestu zavoj nekoliko pretrga, in da se bo nova taksa dolepila ter uničila poleg stare takse.

Že rabljene kvarte se bodo pa žigosale na ta način, da se novi žig udari pod starega, a taksa se doplača in nalepi na prijavi.

Domino se imajo žigosati kakor kvarte, vendar po predpisih točke 15 čl. 83 navedenega pravilnika.

Stare in nove domine se bodo žigosale na isti način, le na nove še nerabljene domine — se lepi taksa na skrinjico poleg stare takse, a taksa za že rabljene domine se dolepi in uniči na prijavi.

V obeh slučajih se ta taksa uniči z žigom, s katerim se žigosajo kvarte.

Taksa 10 (deset) dinarjev se doplačuje le za one kvarte, na katerih so pozna stari žig in za domine, le glede katerih se vidi na skrinjici dosedanja taksa, drugače je plačati celo takso po tar. br. 236 začasnega zakona o drž. trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921.

Stranke izven Ljubljane lahko oddajajo prijave in za žigosanje določene kvarte in domine pristojnim oddelkom finančne kontrole, ki jih službenim potom odpremi na naslov davčnega urada za mesto Ljubljana.

Vse igre, ki niso novič odkolkovane od davčnega urada za mesto Ljubljana v dokaz, da se je od njih plačala na nozo določena žigovina, se smatrajo po 1. okt. 1921 nekolkovanim in se kaznujejo vsi, pri katerih se najdejo kvarte in domine, za katere ni plačana taksa po začasnem zakonu o državni trošarini, taksah in pristojbinah, z desetkratnim zneskom takse, ki bi se bila morala plačati poleg redne takse.

Alfred Jensen umrl. Na Dunaju je umrl tajnik Nobelovega instituta in profesor slavistike na univerzi v Stockholmu dr. Alfred Jensen. Prišel je na Dunaj za nekaj dni, a tu ga je zadela kap. Alfred Jensen je bil velik prijatelj Slovanov. V Rusiji, kjer je v mladih letih bival, se je učil ljubiti slovenske narode. Naučil se je večina slovenskih jezikov in prepotoval tudi Balkan, kjer se je navdušil za bolgarsko, srbsko in hrvatsko kulturo ter književnost in prevedel na švedski jezik našega nesmrtnega Prešerna. Povedel je na švedsko tudi hrvatske velikane Gundulića, Mažuranića, Preradovića itd. Jensen je že pred vojno prorokoval padec avstro-ogrške monarhije. Skupaj z Ernestom Denisom in Seton-Watsonom spada med največje prijatelje slovanstva.

Orlom, Orlicam in prijateljem na znanje! „Orlič“, glasilo orlovske miadine, je nastopil svoj drugi letnik. Večji je kakor dosedaj in ima bogatejšo vsebino. Cena je pa ostala stara: 2 din. za krožke in odseke, ki naroče več skupaj pod enim zavitkom, 4 din. za tiste, ki naroče posamezne izvode. List je za naše male zelo primeren in bodi vsem toplo priporočen. Naroča se pri upravništvu „Orliča“ v Kamniku, Gorenjsko.

Prve številke je upravništvo poslalo raznim odsekom in krožkom v sorazmernem številu in nujno prosi zlasti naraščajška vodstva istih, da vse izvode razpečajo in čimprej pošljejo naročnino. Če žele imeti več izvodov, naj sporoče in jim bodo nemudoma doposlani. Kjer bi pa nikakor ne mogli vsega razpečati, naj kmalu preostale številke vrnejo, da se more v upravi pričeti redno poslovanje. Odseki, društva in osebe, ki žele imeti „Orliča“, pa ga jim nevede nismo poslali, naj sporoče svoje želje upravništvu. Tudi naše prijatelje med odraslimi vabimo, da si list naroče. Imeli bodo vpogled v naše mladinsko gibanje in s skromno naročnino bodo podprli našo dobro stvar. Bog živi!

Uprava „Orliča“.

Anonimna ovadba. Kabinetni pisarni gospoda policijskega komisarja. Ob priliki zadnje preiskave ste pomotoma izpustili najnevarnejšega prekucuh, ki je noč in dan oborožen s srednjeveško sulico. Opozarja se g. komisar, da ta državopreobratni element takoj aretira in mu odvzame orožje. Ker je nevarnost, da pobegne, ali da mu mežnar skrije sulico, bo treba mobilizirati vso oboroženo silo iz G. Radgone in Apač. Omenjeni prekucuh stanuje v župni cerkvi Sv. Petra.

Netaktnost. Dne 20. septembra smo praznovali 13. obletnico krvavega spomina, ko sta padli dve mladi življenji: Adamič in Lunder. Kolikor hrušča povzročajo razni malenkostni dogodki, spomin narodnih žrtev pa se tako omalovažuje, da se ni zdelo nobenemu slovenskemu listu potrebno, priobčiti kak člančič — ker jim snovanje bančnih podružnic, valutna špekulacija in oderušstvo zavzema ves čas in strankarska strast ves prostor v časopisju. Tu na meji smo radi tega pojava resnično žalostni in ogorčeni, da moramo deliti take ukore. Slava spominu narodnih mučenikov tiskara Rudolfa Lunderja in dijaka Emila Adamiča. Padla sta 20. sept. 1908, zadeta od avstrijske soldateske, ko je prvič izbruhnila slovenska misel, da jasno pokaže, da je na svoji zemlji svoj gospodar. Blagopokojna sta prve žrtve našega osvobodilnega boja. Ni jima bilo učakati Velikega osvobođenja in ujedinjene Jugoslavije ter svobode one domovine, ki jima do danes po 13. letih ni postavila spominu primerne nagrobniče! — Kako naj to imenujemo?

Delo, uspeh — posledice. Takozvana „klerikalna“ posojilnica v Gornji Radgoni, ki je bila deležna preiskave po orožju je svojčas podpisala za državo čez 300.000 kron vrednosti v 6% bonih. Tudi sedaj je bila pripravljena, dati 100.000 kron za državno investicijsko posojilo, kar seveda sedaj popolnoma upravičeno odklanja, ker nima zaupanja v državno upravo, ki s svojimi organi na tako netakten način žali narodne delavce in zavod, ki že 30. leto deluje za gospodarsko povzdigo slov. obmejnega ljudstva in je že lepe svote naklonil v izključno narodne in prosvetne namene. Te posledice naj si vpiše gospod državotvorni policajkomisar Joso Karabajić v svoj album!

Posledica škandala. Vodstva vseh društev Gornje Radgone, ki pripadajo SKSZ so skenila, pozvati svoje članstvo, da odloži vse mandate pri Jugoslovanski Matici in Narodni Obrani, dokler se ne da škandalu primerno zadoščenje. Vsled tega odpade sodelovanje tamburaškega in pevskega zbora na tomboli Jugoslovanske Maticе, na kar se občinstvo opozarja.

Brezmejna predrznost. (Izvirno.) Nemški poslanik v Ljubljani je izpolnil po pravih potni list z visumom, rabi pa povsod in dosledno označbo „Laibach“ za Ljubljano. Gospodje, ki imajo ob gotovih prilikah polna usta narodnosti, tega ne vidijo. V takih slučajih bi zalegel vpliv kakega mogočnega dr. Žerjava, ki bi lahko poučil tujega poslanika, da se ima spoštovati izvirno ime naše prestolice in rabiati dosledno Ljubljana. Naš poslanik na Dunaju se nikdar ne „zmoti“ da bi pisal drugače kakor Wien.

Najnovejše.

Volitev župana v Ljubljani. Za župana v Ljubljani je bil pri tretjem glasovanju izvoljen socijalni demokrat dr. Perič. Dobil je 23 glasov, dočim demokrat dr. Triller le 19. Za podžupana pa z 22 glasovi narodni socialist Ambrožič. Demokrati so oddali prazne glasovnice.

Dopisi

Vsem dopisnikom! Ob sklepu uredništva smo prejeli mnogo dopisov, katere smo radi pomanjkanja prostora odložili za prihodnjo številko. Vse porabno pride.

Gornja Radgona. Zaročil se je dne 25. t. m. g. Joško Vokač, uradnik j. ž. v Mariboru z gdč. Zoro Čirič iz Gornje Radgone. Čestitamo!

Gornja Radgona. Nezaslišan škandal policijske uprave. 1. Ob priliki hišnih preiskav pri „klerikalnih“ podjetjih so se izkazali posebno vneti nekateri vrlo sumljivi narodnjaki. — 2. To žalitev semišljenikov SLS bodo povzročitelji bridko obžalovali. — 3. Gospod Neudauer je pri nemški policiji na črni listi, da ne sme v Radgono niti po najvažnejših opravkih, kljub temu da ima potni list, kakor vsak svobodni državljani, v lastni domovini pa mu v njegovih odsotnosti preiskujejo stanovanje in iščejo orožja. Kaj se to pravi? — 4. Po zanesljivem poročilu se je naša podjetja osumila, da imamo skritih 138 pušk in 2 zaboja municije. (Za koga neki?) — 5. Dobro smo poučeni, k do je dal inicijativo za izvršitev tega barbarskega čina in bomo izvajali primerne konsekvence. — 6. Poročilo o vsem tem so dobili slovenski listi in Jugoslov. klub s prošnjo, da interpelira notranjega ministra radi teh macedonskih razmer pri nas. — 7. Zahiteva se takojšna odstavitev funkcijonarja, ki ne spoštuje državlj. svobode. — 8. Konstatira se, da se orožje ni iskalo ne pri notabilitetah à la Fünfkirchen, Chorinsky, Zorzini, Bouvier, Ratnik, pri štajercijanskem zvoncu Lipiču, nemškutarjih Koroščevega kova in drugih sličnih firmah. — 9. Dejstva, da se je orožje vtihotapilo na našo stran meče sumljivo luč na carinske

organe. — 10. Ali so povzročitelji tega škandala že mislili, kakó bi se dalo preprečiti, da o tem škandalu ne bi Nemci govorili in pisali v prilog „ugleda“ naše države? — Vse te točke se naj dobro premislijo, a obenem zapomnijo vsi pri škandalu dejansko udeleženi.

Slatina Radinci. Lep dan smo imeli preteklo nedeljo v Radincih. Tiho in mirno s svojimi brizgalnami so prihajali od vseh strani gasilci. Gornjeradgonska gasilska župa je priredila skupno župno vajo in zborovanje. Vajo so društva in posamezni gasilci taktno in brezhibno izvršili, kar nam je dokaz vstrajnega in neomornega dela. Pri zborovanju je med drugim načelnik g. J. Vengust navduševal navzoče tovariše za prekornistični gasilski poklic in jih vnel, naj pridno hodijo k gasilskim vajam, da se dobro izurijo za slučaj potrebe. Naš okoliš pa naj bode ponosen, da ima tako lepo število ljudi, kateri žrtvujejo vsak čas za poklic iz ljubezni do svojega bližnjega.

Negova. Neznani zlikovci so v noči 26. t. m. zažgali 10 minut od gospodarske hiše oddaljeni kram g. Škerleca v Negovski vasi. Med požarom, ko so bili vsi domači zaposleni z gašenjem, pa so ga okradli na njegovem domu. Odnegli so vse, kar so mogli dobiti. Škoda je ogromna.

Sv. Jurij ob Šč. Opeka za društveni dom bo te dni dogotovljena. Za dušni in telesni blagor naše mladine vneti Jurjevčani pridno vozijo kurivo za 2 mogočni peči, ki obsegata ca. 150.000 kosov opeke, ki je začnemo v kratkem žgati. Telovadna odseka že težko čakata dne, ko se položi temeljni kamen prepotrebni stavbi. — Ker smo ravno sredi bratve, priredita odseka vinsko trgatav s srečelovom in šaloigro „Repoštev“ ter burko „Pogodba“. Med odmori svira tamburaški- ter poje naš pevski zbor. Sosedje dobrodošli!

Selišči pri Sv. Jurju ob Šč. Žalost se je naselila v dobro hišo Ajlečevo, ko so zatisnili blagi dedek Anton Gomzi svoje od dolgega, a vdanega trpljenja onemogle oči. Bog jim daj zaslužen plačilo onkraj groba!

Ljutomer. V Kumerski grabi je 25. t. m. umrl (na griži) posestnik Anton Potočnik, po domače Adan. Pokojnik je bil postrežljiv in dober občan. Domačim in v Ameriki bivajočim sorodnikom naše sožalje. Naj mu bo domača zemlja lahka. — Lenčevo, prej Huberjevo hišo na glavnem trgu je kupil železninar g. Venceslav Vilar. — Za občinskega tajnika v trgu je nastavljen vrli narodnjak iz Jesenic g. Lovro Humer. Dosedajni tajnik g. Koller je vpokojen. Nekaj očiščenja bi še bilo potrebno tudi v hranilnici, pri notarjatu i. dr., kajti nemškutarški duh še vedno tu močno prevladuje. — Ker imamo v trgu knjigoveza na papirju, bi bilo priporočljivo, da se tu naseli spreten knjigovez. Rabili bi tudi narodnega sedlarja. — Pretečeno nedeljo je zgorelo posestniku Špuru na Moti gospodarsko poslopje in hiša. Živino so rešili, a pridelki, kakor žito, slama, seno je popolnoma zgorelo. Nekaj dni za tem je gospodarju še žena umrla. Revez se priporoča v vsestransko podporo. Govori se, da je zanetila ogenj zlobna roka.

Komentar.

K škandalozni preiskavi, izvršeni proti Slovenski Ljudski Stranki v Gornji Radgoni, še nekaj opazk.

Vzroka, zakaj se je ršila preiskava še danes ne vemo. Kolikor slišimo govoriti, se nas sumniči, da imamo veliko množino orožja in municije, pripravljene za prevrat in zopetno vpostavitve avstrijske monarhije pod vladarstvom cesarja Karola. Pred nekaj časom se je baje vtihotapilo preko Mure orožje in municija, in ker smo slučajno mi „klerikalci“, je gotovo in brez vsakega dvoma, da je bilo orožje za nas in da smo mi prevratni element.

Ob pol 4. uri popoldne dne 26. t. m. so obkolili orožniki in redarji vsa „klerikalna“ poslopja, to je Gospodarsko zadrugo, tiskarno Panonijo in Posojilnico, zastražili vse izhode in postavili v vsako sobo po enega do zob oboroženega moža. To je trajalo do okoli 7. ure zvečer, ko so slavno zavzeli zadnjo „klerikalno“ trdnjavo tiskarno Panonijo.

Uspeh celega preiskovanja je bil ta, da so popolnoma slučajno in brez iskanja „našli“ trinajst vreč starih nemškonacionalnih vžigalic, katere izvirajo najbrž še iz avstrijskih časov, ko so vse trgovine prodajale nemškonacionalne vžigalice. Te vžigalice je Gospodarska zadruga, ko je kupila od prejšnjega trgovca Krempla, kateri se je preselil v Avstrijo, njeno današnjo hišo, morala z drugim blagom vred prevzeti. Nekaj teh vžigalic pa izvira mogoče tudi še iz Radgone od onega časa, ko je imela zadruga tam leta 1919. svojo prodajalno in je bil uvoz

vžigalic še dovoljen in monopolizacija žveplenk še ni bila znana. Mogoče je, da so se prodajale te vžigalice v prodajalni Gospodarske zadruge v Radgoni v času okupacije, nikdar pa jih ni prodajala zadruga v Gornji Radgoni in pri njenih mnogih bivših in sedanjih podružnicah. Te vžigalice so se vedno nahajale na podstrešju, kjer so tri podstrešna stanovanja, v katerih stanujejo raznovrstni uslužbenci zadruge. Nastavljeni, kateri so še danes v službi zadruge, in kateri so bodisi prostovoljno ali vsled odpusta odšli, so vedeli vsi za te vžigalice in ako bi bil njihov izvor nepravilen, bi se gotovo našel že davno kak ovaditelj. Enako je bil dimnikarjem, ki hodijo vsak hip po podstrešju ter požarni komisiji, dostop do žveplenk vsikdar mogoč. Ker vžigalice niso bile sposobne in namenjene za prodajo, tudi niso bile spravljene v skladišča z drugim blagom in nikdar in nikjer v računu.

Vkljub temu so modri financarji stuhtali, da je zadruga te vžigalice vtihotapila. Res višek modrosti! Zadruga bo toraj vtihotapljal tako blago, za katerega ve, da ga nikdar ne more prodati, za katerega bo izvrгла denar, a blago bo ležalo kot balast mrtvo na skladišču. Res nizko cenijo duševne zmožnosti merodajnih oseb pri zadrugi. Ljudje, ki se dajo tako imenitno za nos potegniti, kot so se dali člani preiskovalne komisije na ovadbo proti zadrugi, ki ni imela nobene podlage, so zadržarji še vedno zmožni, jih prevariti, ako bi imeli ta namen. Če bi se res hoteli baviti s tihotapstvom, bi bili pač toliko pametni, da bi se odločili za tako blago, katero bi lahko prodajali in bi kaj neslo. Toda te primitivne logike naši učeni gospodje financarji ne razumejo ter so odredili začasno zaplenbo teh nemškonacionalnih vžigalic.

Pri preiskavi so kazali posebno vnemo ljudje, ki brbotajo po ulicah in v svoji družini kaj radi „deutsch“ oziroma „laški“, med njimi tudi osebe, katere so hišnih preiskav še iz avstrijskih časov dobro vajene, ko so z enako ali še z večjo vnemo stikale po „klerikalnih“ srbofilskih društvih in stanovanjih, za srbskimi časniki, slikami in spisi, ki so spravljali v ječo in smrt naše ljudi, ljudje, ki so po razsulu Avstrije po milosti poprej srbofilskih, danes avstrijakantskih „klerikalcev“ ostali v službi naše države. Neumni „klerikalci“ smo takrat imeli toliko srčnega čuta, da smo se usmilili njih družin ter smo jih, upajoč v njih poboljšanje, kot zaupniki priporočali našim oblastem, akoravno so spadali kot avstrijski rablji najmanj v pregnanstvo.

Do včeraj sem bil večalimanj zaupnik raznih državnih oblasti, da sem dajal vsakovrstne informacije, izrabljali so me kot špijona v tujih državah, da so me madžarske oblasti novembra 1918 v Murski Soboti celo aretirale, danes pa se mobilizira proti meni vso razpoložljivo orožništvo in redarstvo še celo iz oddaljenih Apač. Zato sem odložil svoje odborniško mesto pri podružnici Jugoslovanske Matice in odstopam tudi kot član iste.

Ker se me je smatralo za državi tako nevarnega in sumljivega, da se je odredila proti meni in proti SLS sploh tako velikanska preiskava, ker je gospod policijski komisar Karabajić smatral za potrebno, prebrskati naša privatna stanovanja in vtakniti svoj policijski nos celo v vsako kahlico in stranišče, iskajoč bombe in granate, odlagam svoje mesto blagajničarja pri Narodni obrani ter odstopam kot član takega društva sploh.

Ker mi je prehod v Avstrijo od strani avstrijskih oblasti kot politično nevarnemu človeku vkljub potnemu listu zabranjen, jugoslovanske

oblasti pa pošiljajo za menoj bajonete, karabinke in revolverje, se odpovedujem odslej narodno-obrambnem delu ter bom poznal odslej samo organizacije SLS, v katerih okvirjih bom deloval in se boril proti obstoječi demokratični korupciji in vladajočemu policijskemu režimu tako dolgo, dokler ne izginejo iz površja.

V Gornji Radgoni, dne 26. septembra 1921.

Alojz Neudauer.

Jugoslovanski gasilec.

Prostovoljno gasilno društvo v Gornji Radgoni priredi v nedeljo, dne 2. oktobra t. l. v prostorih gostilne Karbaš vinsko trgatav s srečelovom, šaljivo pošto itd. s sodelovanjem društvene godbe na lok. Prijatelji gasilcev pridite, imeli boste prijetno zabavo in če vsled utrujenosti odpovedo noge svoje sodelovanje, naj kliče „Na pomoč“. Prišel bode takoj rešilni oddelek, konstatiral diagnoso, ter mu dragevolje pomagal.

Štaranovavas. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 2. oktobra t. l. Tombolo v gostilni Nemeč na Gorici. Začetek točno ob 4. uri pop.

Zahvala!

Vsem, ki so ob priliki bridke izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše iskrene ljubljene matere, žene itd., g.

Ivane Hamler

tešili blago pokojnico v bolezni in ob smrti spremili k zadnjemu počitku, posebno pa preč. duhovščini izrekam v imenu cele rodbine svojo najtoplejšo zahvalo.

V Orehovcih, dne 27. sept. 1921.

Jožef Hamler.

Motorno kolo Motosacoche z magnetom (švicarski izdelek) v najboljšem stanju se prodaja.

Pojasnila daje Uprava lista.

Zelo ugodno! Anton Hack, posestnik Trate št. 34 pri Gornjem Cmureku, politični okraj Maribor, prodaja takoj svoje 20 johov obsegajoče posestvo, obstoječe iz nove hiše in gospodarskega poslopja, vse v najboljšem stanju, njive, travniki, velik sadonosnik, gozd in vinograd ter 8 glav živine. Posestvo je oddaljeno 5 minut od okrajne ceste Gornji Cmurek — Gornja Radgona in 1/4 ure od železnice Maribor — Ljutomer. Proda pod ugodnimi pogoji.

Proda se

vinograd, zraven nekaj njive, gozda in sadonosnik. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju. Vprašati pri g. Martin Škof, pos. v Oseku št. 60, p. Trojica Slov. gor.

Ženitna ponudba!

Mladenič s svojo gostilno in posestvom, želi spoznanje z gospodično z denarnim premoženjem v starosti od 22 do 28 let v svrhu takojšnje ženitve. Ponudbe pod „Sreča“ na upravništvo „M. Straže“.

Organist

z dobrimi spričevali išče službe. Nastop čes dva meseca. Štefan Šumen, organist, Bučkovci, Mala Nedelja.

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov

Centrala: Ljubljana
Brzjav: Merakl Ljubljana

Skladišče: Novisad
Telefon 64

Gosposka ul. Podružnica Maribor Šolska ulica

Emajlni laki Pravi firnež Barva za pode

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti

„MERA KL“-lak za pode. „MERA KL“-linoleum lak za pode. „MERA KL“-emajlni lak. „MERA KL“-brunoline.

•••• Ceniki se začasno ne razpošiljajo! ••••